

Motion till riksdagen

1988/89:Bo543

av Knut Billing m. fl. (m)

Översyn av plan- och bygglagen

PBL

Den huvudkritik som moderata samlingspartiet riktar mot den nya plan- och bygglagen framför vi i vår partimotion nr 1988/89:Bo405. Utöver detta finns det anledning att granska lagens tillämpning, och hur den verkar i det praktiska arbetet ute i kommunerna. Även om bilden är splittrad har redan nu vissa erfarenheter vunnits som bör leda till förändringar i PBL.

En av utgångspunkterna vid PBL:s genomförande var att lagstiftningen skulle bli enklare, handläggningstiderna kortare och tillämpningen smidigare. De utlovade fördelarna har nästan helt uteblivit, medan de grundläggande bristerna kvarstår.

Oklarheten om begreppet "mindre avvikelse" är påtaglig. I många kommuner innebär genomförandet av en mindre avvikelse från planen omfattande arbete och byråkratiskt krångel. Ofta bottnar de använda handläggningsrutinerna i osäkerhet om vad lagen säger.

Tankar har väckts om att generellt medge smärre ändringar av plan genom någon form av dispens. En sådan förändring bör dock sätta som villkor att berörda fastighetsägare är överens.

Den tidsutdräkt och de relativt stora kostnader som små planändringar medfört har uppfattats som mycket besvärande. Angeläget är att ärenden av denna typ handläggs snabbt och billigt.

En av PBL:s huvudprinciper var att byggnadsförbuden skulle bort. Emellertid visas exempel på att liknande förhållanden i praktiken kan uppstå även med den nya lagstiftningen. Det är i de fall ansökan om förhandsbesked resulterar i att kommunen varken ger bygglov eller avslår ansökan, utan i stället vill göra planändring. I realiteten är detta ett byggnadsförbud. Vi har svårt att tänka oss att plan- och bygglagen var tänkt att fungera på detta sätt.

Åtskilligt flera exempel skulle kunna visas där lagens praktiska tillämpning alls inte stämmer med de utlovade fördelarna och där oklarheten är stor.

Vi föreslår därför att den särskilda arbetsgrupp som regeringen tillsatt för att redovisa erfarenheterna från tillämpningen av lagen får i uppdrag att snarast framlägga förslag till ändringar i PBL. De här ovan nämnda exemplen och andra liknande bör särskilt studeras.

Landsbygdsutveckling

Det ligger ett stort värde i att bevara och utveckla en levande landsbygd. De hinder som ligger i vägen för en sådan utveckling måste undanröjas.

Selektiva insatser och statlig styrning har ringa effekt och löser på sikt inga problem.

När det gäller frågor som rör planering och byggande bör så stora lättnader i bestämmelserna som möjligt eftersträvas.

Kommunernas översiktsplaner – som vi för övrigt anser skall vara frivilliga och endast ange tänkbara markanvändningar – får inte bli ett instrument för proffsplanerare och regleringsivrare. Stor detaljrikedom i dessa planer låser på ett olyckligt sätt utvecklingen, vilket det senare kan vara svårt att komma ur. Översiktsplanerna skall vara just översiktliga och de får på intet sätt ligga till grund för bygglovgivning. All bebyggelse utanför detaljplansskall i princip vara tillåten. Givetvis måste hänsyn tas till trafik, miljö, jord- och skogsbruk m.m. Detta får dock inte innebära att bebyggelse förhindras. Kommunen skall endast reglera *hur* bebyggelse skall ordnas, inte *om* den får ske.

Åtskilliga permanent- och fritidshus skulle säkert byggas ute på landsbygden genom dessa förslag. En av vinsterna skulle bli att underlaget för offentlig och privat service skulle breddas. Butiker och skolor skulle finnas kvar på landsbygden och människorna kunna bo kvar i ökad utsträckning.

Enligt PBL kan kommunen bestämma inom vilka områden lantbrukets ekonomibyggnader kräver bygglov. Kommunen bör i största möjliga utsträckning undvika att lägga onödiga bördor på lantbruket i form av bygglov och avgifter.

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av plan- och bygglagstiftningen i vad avser

- a) mindre avvikelser från plan,
- b) möjligheter till dispens från plan,
- c) översiktsplanens utformning och innehåll,
- d) byggande utanför plan.

Stockholm den 24 januari 1989

Knut Billing (m)

Bertil Danielsson (m)

Jan Sandberg (m)

Sten Andersson (m)
i Malmö

Birgitta Rydén (m)

Erik Holmkvist (m)

